

Obecné poznámky k vypracování odborné práce

(zpracovala L. Šulcová)

V následujícím textu předkládám některé zásady, které je třeba znát pro vypracování odborné práce. Lze je však využít i při zpracování jakýchkoli kratších referátů, seminárních prací apod.

Zpracování odborné práce se skládá vždy z **věcné a formální** stránky. Nejde jen o to navrhnout název práce, ale i její cíle, teze, naznačit hlavní problémy. Pokud se taková osnova, či záměr pečlivě nepromyslí, může zpracovatel v tématu tápat, nesoustředí se na podstatné. Proto by měl mít při tvorbě k ruce někoho, kdo mu poradí, povede ho a bude mu kvalitně oponovat. Proto je stanoven vedoucí práce.

Než začnete práci psát, uvědomte si, že sumarizujete a ostatním dáváte na vědomí výsledek své mnohaměsíční činnosti. Sebelepší obsah odborné práce může být znehodnocen nepřehledným a lajdáckým formálním zpracováním.

Vaše námaha by proto měla být zúročena, a to minimálně ve dvou směrech:

- a) měli byste umět srozumitelně písemně sdělit, z čeho jste vyšli (literární zdroje – teoretické poznatky, předchozí výzkumy) a k jakým výsledkům jste dospěli
- b) měli byste výsledky své práce a z nich vyplývající závěry zpracovat na takové úrovni, aby byly přehledné, jasné a i nadále využitelné.

1.1 Věcná stránka práce

Obsah všech vědeckých a odborných prací má převážně následující strukturu:

- 1) titulní strana
- 2) obsah
- 3) cíl práce
- 4) literární rešerše - teoretická část
- 5) vlastní práce – metodika a výsledky, jejich hodnocení
- 6) závěr
- 7) seznam použité literatury
- 8) přílohy
- 9) anotace

1.1.1 Cíl práce

V této části by žák měl vysvětlit problém, který chce řešit (zkoumat, pozorovat...), co chce dokázat nebo čeho chce dosáhnout a zformulovat základní otázky, na které by si měl v závěru práce odpovědět. Cíl práce nemusí být dlouhý, stačí několik stručných, ale přesně vyjádřených vět.

1.1.2 Teoretická část = literární rešerše

Tato část práce je v podstatě zpracování dané problematiky s využitím literatury nebo jiných zdrojů od autorů, kteří se stejným nebo podobným problémem již zabývali před vámi. Měl by to být přehled doposud zkoumané problematiky, tzn. souhrn toho, co již bylo na tomto poli zjištěno (spolu s uvedením literatury). Literární rešerše by neměla být příliš rozvláčná a obsáhlá, ale naopak věcná a stručná.

Vaše názory se mohou lišit od obecně uznávaných, ale musí být dostatečně argumentovány a musí být skutečně Vaše. Tam, kde použijete názorů jiných odborníků, nesmíte opomenout konstatování, že myšlenka je jejich a ne Vaše. K tomu slouží tzv. **citace nebo poznámka pod čarou** na spodní části stránky. Příklady jsou uvedeny v příloze.

1.1.3 Metodika vlastní práce

V metodice práce se popisuje stručně, přehledně a výstižně postup práce, metod, použitá technika, materiály a soubory. Zde vysvětlíte a odůvodníte výběr metod, materiálu apod. V zahradnické práci zde bude např. popis podniků nebo míst pokusů (důvod výběru), popis klimatických a půdních podmínek, postup při práci – výsevy, množení, agrotechnika pěstovaných rostlin, způsob sklizně apod., metodika zjišťování, shromažďování a hodnocení výsledků.

1.1.4 Výsledky

Výsledky jsou velmi důležitou částí práce. Obsahují to, co bylo zjištěno, vypočítáno, vyzkoumáno, prověřeno - zatím bez hodnotícího kritéria. Ve výsledcích se tlumočí fakta buď věcně větami, nebo tabulkami, zvýrazní se grafem, diagramem, mapou, praktickým dokladem. Výsledky mají být stručné, jasně srozumitelné, bez úvah a komentářů.

1.1.5 Hodnocení výsledků

V této části práce se zhodnotí a zdůvodní dosažené výsledky vlastním komentářem. Porovnáte je s již dříve dosaženými výsledky nebo známými fakty, týkající se dané oblasti, a vysvětlíte shodu či odlišnosti. V diskuzi nešetřete místem a uveďte vše, co považujete za důležité, zejména odlišnosti od dosud známého. Zhodnoťte, co jste vyzkoumali, a to s příslušným komentářem.

1.1.6 Závěr

V závěru se provede již pouze stručná rekapitulace dosažených výsledků. Zdůrazněte význam vaší práce, možnosti realizace výsledků a jejich využití v praxi.

1.1.7 Seznam použité literatury

Na konci práce se uvede seznam použité literatury tj. všechny odborné prameny, ze kterých jste v průběhu výzkumu čerpali. Ne tedy jenom ty, které vám posloužily pro písemné zpracování práce – citace, obrázky, grafy atd., ale i ty, které jste použili k nastudování sledované problematiky. V příloze jsou uvedeny příklady dle ČSN ISO 690 platné od 1. dubna 2011. Jsou to povinné položky, včetně psaní kurzívou.

1.1.8 Přílohy - fotografie, bibliografie

1.1.9 Anotace

Anotace je krátký, stručný popis odborné práce (cca 5 – 10 vět), o čem pojednává a jakých bylo dosaženo výsledků. Cílem je, aby ten, kdo tuto práci vezme do ruky, se rychle dověděl, o čem práce je a zda je pro něho potřebná či nikoliv. Anotace se běžně překládá do anglického jazyka

1.2 Formální stránka práce

1.2.1 Způsob vypracování

Práci je nutno vypracovat na počítači a odevzdat svázanou (stačí tzv. kroužková vazba). Vytvoříme vždy o jeden exemplář víc, než je požadováno. „Nadbytečné“ slouží pro naši potřebu.

1.2.2 Rozsah

10 - 20 stran textu (bez příloh), formát A4 (10 stran textu je minimum). I když je papír drahý, píšeme jen na jednu stranu listu.

1.2.3 Velikost písma a řádkování

Times New Roman 12, nadpisy a podnadpisy 14 nebo 16. Řádkování nastavíme na 1,5 řádku nebo jednoduché (Formát – Odstavec – Řádkování). Okraje normální.

1.2.4 Číslování stran

Čísla stránek arabskými číslicemi v zápatí - čísujeme od obsahu, přílohy se nečíslují. Čísluje se pro lepší přehlednost, jednoduchou orientaci a kvůli obsahu práce.

1.2.5 Kapitoly

Kapitoly se průběžně číslují (např. jako tento dokument), nadpisy se od textu oddělují mezerami, tučným nebo větším písmem popř. druhem písma. Delší texty se dělí na odstavce, důležité části textu se zvýrazňují.

1.2.6 Tabulky, grafy, obrázky

Velké tabulky, grafy a obrázky se vkládají jako příloha k práci, do textu se zařazují menší objekty. Tabulky, grafy i obrázky se číslují (tab.č. 1) jak v textu, tak v příloze. To umožňuje na ně vkládat do textu odkazy.

1.2.7 Pravopis

Dbá se na bezchybný pravopis – kontrola pravopisu na PC popř. by měl práci přečíst někdo nezasvěcený. Dodržuje se ověřená struktura českých vět, to znamená, že např. podmět a přísudek klademe na správná místa.

1.2.8 Nadhled

I když je nám zpracovávaná látka blízká, nepřizpůsobuje se styl práce tématu. Např.: v práci o růžích (přesto, že je mám ze všech květin nejraději), nepopisují tyto *božské a úžasné* květiny.

1.2.9 Jednoduchost a věcnost

Vědeckou práci píšeme srozumitelně, tzn. jasně a věcně. Tzv. pseudovědeckost patří do pohádky Jak se Honza učil latinsky a svědčí o hlouposti autora. Píšeme pro lidstvo, nikoli pro vedoucího a oponenta. Jednoduchý styl není výrazem autorova primitivismu, ale svědčí naopak o jeho myšlenkové a formální vyspělosti. Psát jednoduše je těžší než psát složitě!

1.2.10 Grafická strízlivost

Vizuální stránka práce by měla být co nejjednodušší. Neužívá se mnoho druhů, velikostí a barev písma. Jedná se o odbornou práci, nikoliv o zábavný časopis, kde útok na zrak je důležitější než obsah textu.

1.2.11 Zkratky

Užívá se jen zavedených zkratk (atd., např., apod.), jinak se text nezkracuje.

1.2.12 Tituly

V textu se obvykle neužívá u citovaných vědců, umělců... jejich titulů. (prof. PhDr. Jiří Vysloužil, Csc. x Vysloužil)

1.3 Přílohy

1.3.1 Citace

Příklad citace: Wágner (1984) uvedený řád dělí na dvě...
Uvedený řád se dělí (Wágner 1984) na...

Příklad poznámky pod čarou: Uvedený řád se dělí na dvě základní období¹...

1.3.2 Seznam použité literatury

Kniha:

MANEKEN, P. *Pokrok v lékařství*. Praha: Odeon, 1984. ISBN 80-206-0434-0
DVOŘÁK, Antonín. *Pěstování jabloní*. 2. vydání. Praha: SZN, 1987. ISBN 07-098-87
(pokud se jedná o 1. vydání knihy, nemusí být u titulu uvedeno, následující vydání již ano)

¹ J. Wágner str. 54

Časopis, noviny:

Týden. Praha: Mediacop, 1994. ISSN 1210-9940

Číslo časopisu:

Týden. Praha: Mediacop, 2010, č. 32. ISSN 1210-9940

Článek v časopise:

GALLISTL, Vladan. První guvernér bez podpisu. *Týden*. Praha: Mediacop, 2010, č. 32, s. 59. ISSN 1210-9940

Datové nosiče:

ČESKO. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Panorama českého průmyslu 2006, Panorama of Czech industry 2006* [CD]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007.

Film:

Inception [film]. Directed by Christopher NOLAN. USA: Warner Bros. Pictures, 2010.

Webová stránka:

WESTCOM. O nás. *Webnode.cz*[online].©2008-2011 [cit.2011-04-26]. Dostupné z: <https://www.webnode.cz/o.nas/>

Další příklady na: www.citace.com/soubory/csni690-interpretace.pdf